

**МІНІСТЕРСТВО ОХОРОНИ ЗДОРОВ'Я УКРАЇНИ
ЗАПОРІЗЬКИЙ ДЕРЖАВНИЙ МЕДИЧНИЙ УНІВЕРСИТЕТ**

НАУКОВЕ ТОВАРИСТВО МОЛОДИХ ВЧЕНИХ ТА СТУДЕНТІВ

**ЗБІРНИК ТЕЗ ДОПОВІДЕЙ
«НАУКОВОЇ КОНФЕРЕНЦІЇ СТУДЕНТІВ ЗДМУ – 2021»**

**В РАМКАХ І туру «ВСЕУКРАЇНСЬКОГО КОНКУРСУ СТУДЕНТСЬКИХ
НАУКОВИХ РОБІТ З ГАЛУЗЕЙ ЗВАНЬ І СПЕЦІАЛЬНОСТЕЙ
У 2020 – 2021 Н.Р.»**

5 лютого 2021 року

Запоріжжя – 2021

знайдуть підтримку оточуючих, замість постійного осудження, вони зможуть не соромитись свого статусу, продовжувати лікування, жити так само як і ті, хто є ментально здоровим/-ою.

Слід зауважити, що проблеми ментального здоров'я для нашого суспільства не є принципово новими: вони були завжди, але раніше про них соромились говорити, тому й досі велика кількість людей соромиться розкрити свій статус, розпочати вчасно лікування, що значно погіршує стан хворих та може привести до летальних наслідків.

Важливо пам'ятати, що турбота про ментальне здоров'я - це перш за все турбота про себе. Якщо люди мають психологічні проблеми, з якими вони не можуть упоратись самотійно необхідно створити умови, за яких останні, могли б поговорити з тими, хто їх добре розуміє; може дати влучну пораду і т. д.. Для цього створюються спеціальні центри з психологічної допомоги, які є абсолютно безкоштовними, що дає змогу кожному, кому це необхідно, звернутись за допомогою.

Також важливим є залучення держави: організація різноманітних лекцій для школярів, студентів та їхніх батьків, щодо проблем ментального здоров'я; широке інформування про психічні хвороби (типи; фази; лікування і т. д.); соціалізація душевно хворих.

Вагомою є роль лікаря та його взаємовідносин з пацієнтами, адже такі хворі є дуже чутливими до зовнішнього світу і будь-яка інформація, до якої вони не є заздалегідь підготованими може викликати різкі зміни в їхньому стані. Головним завданням медиків є допомога таких хворих соціалізуватись, зрозуміти їхню вагомість у цьому світі; спрямувати всі свої зусилля на те, щоб пацієнт зміг, незважаючи на особливості свого психоемоційного розвитку, прожити повноцінне життя.

ФІЛОСОФСЬКІ АСПЕКТИ ГЕНЕТИЧНОЇ МОДИФІКАЦІЇ ЛЮДЕЙ

Жукова А. М., І фармацевтичний факультет, І курс
(наук. кер. доц. Мегрелішвілі М.О.)

Ми живемо в епоху надзвичайного розвитку технологій. І те, що раніше здавалось казкою або чудом – сьогодні стає реальністю. Медичні та біологічні науки змогли зазирнути у «операційну систему» людського організму – геном. Зрозуміти принцип творення тих чи інших ознак та вивчити більше двох тисяч спадкових хвороб і аномалій розвитку. Людство впритул наблизилось до реалізації ідеї цілеспрямованого створення (не виховання!) надзвичайно талановитих індивідів. Але перед відкритими можливостями постали певні філософські, етичні та біологічні питання генетичної модифікації людей. Вони не можуть бути ігноровані, оскільки не можна допустити, щоб генна інженерія трансформувалася у надзвичайно вигідний бізнес, якому байдуже на мораль.

Мета: висвітлити філософські аспекти генетичної модифікації людей.

В роботі ми спираємось на праці таких мислителів, як Ф. Фукуяма, П. Тищенко та Б. Юдін.

Зі стрімким розвитком технологій, пересічним споживачам стали доступними безліч нових пристроїв, що мають найрізноманітніші сфери застосування. Їх можливості, що роблять наше життя більш комфортним, дійсно вражають. Хоча це просто зібрані до купи деталі. А якщо ми говоримо про людину – «біо-машину», геніальності якої немає меж? Дійсно, її надзвичайно складний механізм, не може не викликати захвату. Система людського організму, яка еволюціонувала мільйони років, повільно змінюючись і пристосовуючись до нових умов, не може бути простою. Проте, у наш час з'явилися такі технології, які здатні змінити людину ще до її народження або ж після. Спеціалісти з біоетики, філософи вже декілька десятиліть попереджають про небезпеку коректування геному. Наприклад Ф. Фукуяма, у роботі «Наше

постлюдське майбутнє. Наслідки біотехнологічної революції», виданої майже двадцять років тому, зазначав, що під впливом біотехнологій може звучитись генетичне біорізноманіття особистостей. Коли «генетичну лотерею», в якій талановиті діти народжуються у «звичайних» батьків з різних соціальних верств, змінить цілеспрямований вибір дітей з певними заданими здібностями (що, зрозуміло, буде доступно лише найзаможнішим верствам населення), розрив між найбагатшим і найбіднішими у соціальній ієрархії лише збільшиться. Це буде ще один аспект соціальної несправедливості у майбутньому, адже бідні люди у справі продовження свого роду, все ще змушені будуть покладатися на «генетичну лотерею».

Тим не менш, декілька років тому китайський вчений Хе Цзянькуй здійснив генетичну модифікацію людини. Його дії були засуджені і світовим науковим співтовариством, і правовою системою Китаю, хоча наміри вченого були досить гуманні: він видалив з ДНК ембріонів сестер-близнят ключовий білок CCR5, який відповідав за ВІЛ. Ця справа набула широкого розголосу і активно висвітлювалася світовими ЗМІ. Професор Джуліан Савулеску, експерт з етики, пояснив причину засудження зазначеного вчинку так –внаслідок цього експерименту нормальних здорових дітей було піддано ризику, який несе у собі редагування генів, тоді як реальна користь від цього видається сумнівною. І з цим не можна не погодитися. У багатьох країнах подібна практика законодавчо заборонена.

Ми поділяємо думку, що робити досліди на дітях (хоча і з непоганих намірів) неприпустимо. Бо, як правило, якщо за якимось показником вони не підходять (чи хвороба, чи певна аномалія), то їх можуть або зовсім вбити (припинити вагітність), або ж використовувати, як біоматеріал (для пересадки органів, тканин, клітин, тощо). А це є не що інше, як злочин. П. Тищенко писав, що безкорисливий дар існування набуває рис продукту біотехнології, що має цілком певну (і чималу) комерційну ціну. А це означає, що коли ми насильно хочемо змінити певний «клаптик» геному, щоб отримати, як нам здається, добрий результат, то ми і зовсім ризикуємо, що це все закінчиться провалом. По-перше, ми не знаємо який результат і які мутації будуть в наступних поколіннях. І, навіть, якщо буде змінено ДНК дорослої особи, а не ембріона, це не виключає, що вже їх діти народяться з мутаціями, або ж матимуть і зовсім нелюдські риси. Відомим є факт, що ДНК людини і банана співпадають практично на 50%, а людини і шимпанзе – 98%. А у спробах відшукати кращу комбінацію генів, ми можемо випадково створити істоту, яка не зовсім є людиною. По-друге, ця тенденція може перетворитися на бізнес. Особливо за умови, якщо все-таки вдасться змінювати ДНК, створюючи «дизайнерських» індивідуумів, в яких будуть риси характеру чи зовнішні показники «на замовлення». Таким чином, люди зроблять з себе штучних ляльок, які матимуть зовсім іншу, відмінну від традиційної, систему цінностей.

Підсумовуючи, зазначимо, що розвиток біоінженерії може привести до позитивних наслідків тільки якщо будуть встановлені і дотримані певні правові та моральні межі в експериментах. А якщо цього не відбудеться, то ми матимемо нові незворотні біологічні процеси у людському організмі, які спричинять ланцюг руйнівних наслідків. Вони позначаться не тільки на біологічному, а і на соціальному та духовному рівнях буття. Людина рідко задовольняється тим що має, навіть, якщо це щось позитивне. Вона завжди хоче більшого, як не для себе, так для своїх дітей та онуків. А гонитва за певними фізичними або інтелектуальними якостями, які може диктувати мода, зробить людей агресивними, заздрисними і незадоволеними. І замість чудового і мирного суспільства, ми отримаємо «машину саморуйнування», дії якої не вдасться зупинити.

ЗМІСТ ТА ЗНАЧЕННЯ НАСТАНОВИ СМІРЕННОСТІ У ПРОФЕСІЇ ЛІКАРЯ

Малюченко В.С., III медичний факультет, 1 курс
(наук. кер. доц. Сепетий Д.П.)